

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY
laptulajdonos.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postatakarékpénztári csekk száma: 52.666.

RÁDIÓSZÓZAT A NEMZETHEZ

A Főméltóságú Asszony mult csütörtökön délután rádióbeszédet intézett a nemzethez és kérő szóval fordult a nemzet minden tagjához. A Főméltóságú Asszony nagyjelentőségű rádióbeszédében elsősorban arra mutatott rá, hogy a hadviseléshez nemcsak fegyver és erős szív kell, hanem pénz is, mert nemcsak a harctereken küzdőket kell felszerelnünk, hanem a front mögötti élet arcvonalát is. A nemzet nem fáradt el az adakozásban, mert tudja, hogy a történelem csak az áldozatra kész nemzeteknek ad elégtételt.

Beszéde további során hangzott a Főméltóságú Asszony, hogy a mostani háború a kereszténység, a hazaszeretet harca a nihilizmus pusztítása ellen és ebben a harcban megalkuvás nincs: mi, vagy ők! De a háború ma nemcsak a katonától követel hősiességet és önfeláldozást, hanem az itthonmaradtaktól is, azoktól, akik e télen át is fűtött szobában töltik el napjaikat. Segíteni és adni ma nemzeti, honvédelmi kötelesség. Segíteni kell a hátsó arcvonal polgári elesettjein, névtelen sebesültjein is. Két arcvonal számára kérek e háborús télen a magyar társadalomtól adományokat: a hadviselés magyar hősei és a frontmögötti arcvonal nélkülözői számára. Adjanak gyorsan és adjanak abban a tudatban, hogy minden fillér fokozza a nemzeti társadalom honvédelmi erőfeszését is.

A Főméltóságú Asszony ezután így fejezte be segítségét kérő szövegét:

— E télen át két arcvonal számára kell kérnem segítséget: honvédeink számára érmelegítőket és pénzbeli adományokat, hogy abból, egységes tervek szerint, idejében fejedőket és szeretetsomagokat szerezhessünk be, s pénzbeli és természetbeni adományokat a polgári, szociális arcvonal nélkülözői számára, akik között első helyen a hadbavonultak segítségére szoruló hozzátartozói számíthatnak e télen támogatásra. Tudom, hogy sokat kérek, de gondoljanak arra, hogy minden pénzbeli áldozat jelentéktelen, ha hozzámérjük a háború szenvedéseire, s azokra gondolunk, akik a világ minden anyagi javánál becsesebb kincset, egészségüket, ha kell, életüket áldozzák fel a hazáért és az otthonmaradtakért.

Pénzbeli adományokat kérem a 99.000 számú postatakarékpénztári befizetési (csekk)-lapon elküldeni. Természetbeni adományokat pedig, mint a multban is, „Horthy Miklósné jótékonyági akció, Budapesti, Királyi Vár” címre.

— Mindenki tudja a világon és itthon a hazában, hogy Ma-

gyarországot — mint az elmúlt háborúban —, úgy ebben a küzdelemben sem vezet a hódítás vágya. Egyetlen falut sem akarunk az ellenségtől, egész Európa közös ellenségétől, a bolsevizmus által megszállva tartott Oroszországtól. Nem akarunk mást, csak védeni hazánkat, eszményeinket, hitünket, az emberi együttélés jogrendjét, a keresztény műveltséget. Ezeréves európai külde-

tésünk elkerülhetetlen következménye ez. Kérek mindenkit, aki szavaimat hallgatja, vessen számot lelkiismeretével, érezze át e rendkívüli idő parancsát. Aki most segít, nemcsak a bajbajutottaknak, hanem hazájának, önmagának és hozzátartozóinak is segít. Minden adományon, amely a kezeimhez jut el e történelmi időben, a nemzet áldozatkész öntudatának örök szellemét érzem.

Hogyan volna biztosítható Szarvas zsidóellátása?

Amióta a sertésforgalomban bizonyos korlátozásokat léptettek életbe, lépten-nyomon sokszor súlyos panaszok észlelhetők a zsidóellátásban. A probléma megoldása komoly gondokat okozott a hatóságoknak, s a legtöbb helyen már valamelyes megoldási módozatot — egyelőre talán kísérletként — be is vezettek. Szombathely, Miskolc, Debrecen, több nagyközség, s legutóbb Békéscsaba nyúlt a kérdéshez, s hatósági irányítás mellett, úgy látszik, sikerülni is fog a rendkívül kényes kérdést tökéletesen megoldani. Egyben valamennyi helyen megegyeznek: bevezették a jegyrendszert. A jegyrendszer is azonban csak ott ér valamit, ahol az áru rendelkezésre áll. Már pedig az utóbbi időben éppen az volt a baj,

hogy nem hizlaltak eleget, ill. a felhizlalt sertéseket máshová adták el, s a helyi fogyasztásra nem maradt elegendő. Fentemlített helyeken úgynevezett közellátási alapot létesítettek, s maga a város, község hizlal, vagy hizlaltat, s így biztosítja a szükséges fehérrut a lakosság részére. Úgy gondoljuk, a kérdés ilyen megoldása nálunk, Szarvason sem ütköznék nagyobb nehézségbe. Egyrészt a község minden bizonnyal elő tudná keríteni a szükséges közellátási alapkeretet, másrészt talán kellő utánajárás után nem is volna arra szükség, ha tekintetbe vesszük, hogy községünkben igen sok sertés hizlálással intenzíve foglalkozó egyén van, akik, ha a hatóságok biztosítják termelvényeiknek a megfelelő piacot, s természete-

sen a hizlaláshoz szükséges tengeri, illetve takarmánykészletet, hajlandók lennének arra, hogy hizlalási tevékenységüket kellőképpen kiterjesszék. Ily módon a hatósági tevékenység két dologra zsugorodna össze: biztosítani kellene a szükséges tengeri- és takarmánymennyiséget és piacot kellene találni a felszabadult, ill. fennmaradó húsárura. Nem hinnők, hogy a szarvasi hizlalók ne tudnának ily feltételek mellett annyi fehérrut termelni, hogy az a jegyrendszer bevezetése mellett Szarvas ellátásainak részére elegendő ne lenne. A részletkérdések megoldása természetesen az illetékesek dolga, mi csak rámutattunk arra, hogy a zsidóellátásban zavarok vannak, amelyeket kellő hozzáértéssel és jóakarattal meg lehet oldani.

Zárolták a tengerikészleteket

November 10-ig be kell jelenteni minden készletet

Megállapították a tengeri legmagasabb árát

A kormány rendeletet adott ki a kukorica forgalmának és felhasználásának szabályozásáról. A rendelet szerint minden egyes termelő köteles bejelenteni az 1941. évben kukoricával bevetett terület nagyságát és a betakarított kukorica mennyiségét, továbbá az 1940. évi termésből megmaradt kukoricakészletét.

A komenciós cselédeknek és részeseiknek kiadott kukorica-mennyiséget a munkaadónak kell a gazda részére betakarított mennyiségtől elkülönítve bejelenteni. A készleteket a termelő a kukorica törésének befejezését követő 8 nap alatt, de legkésőbb 1941. november hó 10 ig köteles bejelenteni. A kukoricát a jelen rendelet ha-

tálybalépésének napjától kezdve hatósági zár alá helyezettnek kell tekinteni, s azt forgalomba hozni, feldolgozni, vagy azzal egyébként rendelkezni csak a hatóság engedélyével szabad. Nem vonatkozik a zár alá helyezési korlátozás az igazolt háztartási és gazdasági szükséglet kielégítésére. Akinek kukorica van tulajdonában, kukoricafeleslegét köteles a közellátási miniszter által megállapított határidőig a Hombárnak, vagy a bizományosoknak vételre felajánlani. Az a termelő azonban, aki 50 kat. holdnál nagyobb földbirtokon folytat mezőgazdasági termelést, kukoricafeleslegének egyharmad részét már 1941. november 20. köteles csöves állapotban a

Hombárnak, vagy a bizományosnak felajánlani. Vásárlási engedéllyel rendelkező malmok az általuk vásárolt kukoricából csakis kukoricalisztet és tisztított kukoricadarát, valamint a közellátási miniszter külön engedélyével darált kukoricát állíthatnak elő. Ezeket kötelesek bejelenteni, ezeket a készleteket zároltnak tekintik s azzal csak a hivatal engedélyével szabad rendelkezni.

Mesterségesen szárított kukoricát csak a Hombár, vagy a bizományosok részére szabad eladni. A szárítóberendezéseket a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt be kell jelenteni a Hombárhoz. Honvédelmi dologi szolgálatás címén kötelezni lehet a tulaj-

Ara 10 fillér

donost arra, hogy a kukorica-szárítóberendezést a Hombárnak ideiglenesen átadja. A rendelet a továbbiakban intézkedik kukorica szárításáról. A rendelet rendelkezéseinek megtartásáról és végül felsorolja a büntető rendelkezéseket. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Legújabb értesülésünk szerint az árelenőrzés kormánybiztosa rendeletet adott ki a csövestengeri és szemestengeri árának megállapításáról. Az 1941. évben termelt egészséges, érett csövestengeri legmagasabb ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-ként a következő: 1941. október hónapban 13'40 pengő, november hónapban 14'60 pengő, december hónapban 15'30 pengő, 1942. január hónapban 16 pengő, februárban 16'60 márciusban 17'10 pengő. 1941. termelt egészséges szemestengeri legmagasabb termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg-ként a következő: 1941. október hónapban 18'70, novemberben 19'70, decemberben 20'40, 1942. januárban 21'—, februárban 21'60, márciusban 22'60, áprilisban 22'90, májusban 23'50 pengő.

A rendelet mind a csöves-, mind a szemestengeri legmagasabb árának megállapításánál közli azt a viztartalom százalékot, amely mellett a megállapított legmagasabb árat még fel lehet számítani. A rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Csak tavasszal építik fel az árvízkarosultak házait

Hírül adtuk már, hogy a kormányzat pénzzel és kedvezményes fizetési feltételű kölcsönnel siet azok segítségére, akiknek hajlékát az ideai belvíz-áradás, vagy talajvíz lakhatatlanná tette. Természetesen csak ott folyósítja a segélyt, ahol arra valóban nagy szükség van. Értesülésünk szerint Szarvason 9 árvízkarosult részére szavazott meg a vármegye segélyt és kölcsönt, míg Csabacsúdon 2, Békésszentandrason 4 és Ócsodón 3 károsult részére. Mint érthetetlen furcsaságot megemlítjük, hogy a szarvasi segélyezettek ahelyett hogy hálás szívvel vennék és köszönettel fogadnák a kormányzat eme gondoskodását, a kölcsönt vonakodnak elfogadni. Az ilyen emberek valóban nem érdemek támogatásra s érthetetlen magatartásuk miatt nem ártana őket az egyéb segélyezési akciókból, sőt még az állami munkákból is kirekeszteni.

Mint értesülünk, a járás többi községeiben az érdekeltek kívánságára — tekintettel a már beállott őszi időre — az építkezéseket csak tavasszal kezdik.

Nyomatványokat

szép izléses kivitelben olcsó áron készít a

Müller-nyomda

Kötelességteljesítés a Vörös Kereszttel szemben

A Magyar Vörös Kereszt-Egylet ma ismét kérő szóval fordul a magyar társadalomhoz magasztos céljaira ismét áldozatkészségünket kéri. Soha nem volt talán nagyobb szükség szükkeblűségünknek e téren való félretételére, mint éppen manapság, amikor — min: lapunk más helyén a Vörös Kereszt helyi fiókjának elnöke mondja — „áll immár a nagy harc, s folyik újra a mi katonáink vére.” Talán felesleges is minden szó, minden sor, a magyar lelkiismeret, a hősi ön-

feláldozás és áldozatkészség most még fokozottabb mértékben jut majd kifejezésre, mint bármikor, mert annak eredménye azok helyzetét hivatott könnyíteni, akik a legszentebbet: a vérüket, taian az életüket ajánlották fel szent nemzeti céljainkért.

Október 4. és 5-én félre hát minden szükkeblűséggel s adakozzunk minél többet azok részére, akik értünk indultak el dalos, nótás ajakkal az orosz hőmezőkre vérvirágot szedni.

Haszonbérfizetési kedvezmény a vízkáros által sújtott haszonbérletlőknek

A rendkívüli árvizek és belvizek az ország egyes vidékein ez évben ismét nagymértékűek voltak és ezért a kormány haszonbérfizetési kedvezmények nyújtásáért segítséget kíván biztosítani a vízkáros által sújtott azoknak a földhaszonbérletlőknek, akik ilyen kedvezmények nélkül az elkövetkező gazdasági évben termelésüket másként nem tudnák folytatni.

Az elmúlt gazdasági évben minden elemi kárra nézve történtek a kormány részéről hasonló intézkedések. Az idevonatkozó rendelkezések a gyakorlatban igen jól beváltak és ezért a kormány a folyó évi szeptember hó 26. napján megjelenő rendeletben ismét lehetőséget nyújt arra, hogy az 1940—42. gazdasági évben bekövetkezett rendkívüli vízkárokat szenvedett haszonbérletlők haszonbérfizetési kedvezményeket vehessenek igénybe. A rendelet szerint automatikus haszonbérletlőknek lehet igénybe az a haszonbérletlő, aki a bérletében lévő ingatlanok földadóját vízkáros miatt legalább felerészben törölték, ha a haszonbérleti szerződés hat évét meg nem halad, négy

évnél kevesebb bérleti idő van hátra és az ingatlan százkat. holdnál kisebb.

A haszonbérletlők mértéke 50 százalékos adótörlesnél 25 százalék, 75 százalékosnál 50 százalék és 100 százalékosnál 75 százalék. A rendelet a továbbiakban intézkedik arról, hogy kik és miként vehetnek igénybe haszonbérfizetési halasztást és rendelkezéseket tartalmaz arra nézve, hogy mindazok a haszonbérletlők, akik az automatikus haszonbérletlőségre tartanak igényt, vagy az automatikus haszonbérletlőséget nem vehetik igénybe, továbbá, akik vízkárosok kívüli más elemikár címén akarnak haszonbérletlőséget elérni, mezőgazdasági kamaráknál alakított egyeztető bizottságok eljárását vehetik igénybe és pert csak az ilyen eljárás eredménytelensége után lehet folyamatba tenni. A kamarai egyeztető eljárás igénybevételére tehát mindenféle elemi kár címén igényelt haszonbérletlőségnél lehetőség van.

Végül tartalmaz rendelet eljárási rendelkezéseket és felhatalmazást ad az egyes minisztereknek arra, hogy a

felügyeletük, illetőleg kezelésük alatt lévő ingatlanokon alakított haszonbérletlők bérletlősége tekintetében saját hatáskörükben adjanak ki rendelkezést.

Szarvasi diákok kerékpárkirándulása ERDÉLYBEN

Az üveghutától és a különféle tökéletlen égési termékek-től terhes légkörzettel búcsút véve, boldogan szívtuk az illatos erdei levegőt. Amíg 12 kilométeres meredeken zihálva toltuk feléle megterhelt vasparipáinkat, nagymennyiségű erdei levegőt kapkodtunk be, hogy fokozott oxigénszükségletünket kielégíthessük. A hágoról aztán sédületes iramban mentünk Élesdre, ahol üzemenyagszükségletünket fedeztük, azaz beszalonnáztunk, elfogyasztottunk néhány kolbászt, karalábét és egyéb nyersanyagokat. Kellemes időben, kitünő hangulatban és nagyszerű iramban, hegyről le, hegyre fel futottunk Mezőtelegdig. A 35 kilométeres utolsó szakaszt ötnegyedóra alatt tettük meg, 50 kilométeres óránkénti átlagtempóval. A tempó és idő illetően viszonyáról élénk vita alakult ki, de fogyatékos matematikai tudásunkkal erre a rejtélyre mégsem tudtunk magyarázatot találni. Ezen elmélet alapján Nagyváradra már minden munka nélkül futhattunk volna be, de közbeesett Mezőtelegdig. Itt tiszteltünk akartuk tenni a nagytiszteletű úrnál és megköszönni a szíves útbiztosításait és kedves házigazdánk: Lukács Lajos vendégszerető házában. A Sebes-Körös hús vizében lemostuk az út porát. A háziasszony segítségével 12 liter jó sűrű lebbencsleveszt főztünk, megettük, a lábast is kitöröltük és miután a háziasszony remekbe sült fánkka- l is megkínált bennünket, azt is jóétvágyal fogyasztottuk el. Kedves fiatal utitársaim a kerékpárunk nagy mesterei, teljesítőképeségük nagyszerű. 102 kilométeres hegyitúra után a kedélyük fényes, étvágyuk pedig bámulatraméltó. Reggel, aig hogy belemelégedtünk, már Váradon vagyunk, ahol többek között felkerestük a múzeumot. Sok értékes történelmi emlék és pár nagyon szép kép van a pókhálós, elhanyagolt múzeumban. Sok képnek csak a helye látszik, mert a román uralom alatt biztosabb helyekre menekítették. Most kezdődik a restaurálás és az értékek visszaszállítása. A délutáni találkozóra éppen a szomszéd falatozóban vásárolt három hatalmas vajaskenyérral tértem vissza, mikor Sanyi bejelenti, hogy kitört a turáni betegség. Három társunk hült helyén csak egy cédulát talált. „Kajahiány miatt megyünk haza. Szarvason találkozunk.” Kerékpárjainkra pattanva, hadd hulljon a fergese jelszóval kirobogtunk a városból. A román erődvonalak mentén azokat megnézve és folyton szidva a román utakat, estefelé a lemenő naptól megáranyszva megpillantottuk a csonka tornyot és bekocogtunk

Standard rádiókiállítás

Barecz és Bracsok
elektrospecialistáknál³¹²
a z Árpáddal szemben.

Siessen sorsjegyét

megvásárolni

az október hó 18 án kezdődő m. kir. osztálysorsjáték I. osztályára

a Szarvasi Hitelszövetkezetbe

ahol azokat még nagy választékban kaphatja.

Sorsjegyek árai:

1/1-es 28'— P, 1/2-es 14'— P, 1/4-es 7'— P, 1/8-os 3 60 P

Nagyszalontára. A főtéren a már megszokott cifra oláh templom áll. Ezen a helyen azelőtt nagy közraktár körben ültetési helyiségek voltak, amik egy magyar gazda szerint 500 hold földnél többet jövedelmezett a városnak. Telve vannak az öreg magyarok panasszal, 20 évig éltek megszállás alatt, úgyhogy földjük egyrésze Magyarországon volt, most a másik rész esett Romániába. Másnap, vasárnap reggel a piacon és a Toldi tejszarnokban kitűnő vaját vásároltunk. Templomba mentünk, majd megtekintettük Arany János szülővárosát. A csonka torony Arany János nagy múzeuma. Nagyon szép és külön tanulmányt igényel. Órákig néztük, pedig sok helyen csak éppen átfutottuk a termét. Arany János kimagasló nagyságára jól jellemző, hogy korán minden nagy embere kereste vele az összeköttetést és barátságát legnagyobb megtiszteltetésnek tartották. Ebéd után indultunk haza. A nagy melegben és porban olyan piszkosan érkezünk Gyulára, hogy a szememre húzott sapkával a lehető leggyorsabban igyekeztem rajta keresztül, mielőtt az ismerősök közül valaki felismerne. A melegtől és portól tikkadtan értünk Békéscsabára és ott egy falatozó egész tejkészletet megittuk. Szerettük volna utunkat folytatni, de az egyre erősödő ellenszél miatt nem mertünk elindulni és az én Jóska barátom is marasztalt. Vendégszerete alaposan igénybe is vettük és szíves jóvoltából 14 nap utána ágyban aludtunk. Reggel pihenten, jókedvvel indultunk haza. A kondoros csárda betyár emlékeit megtekintve, aztán nemsokára örömmel üdvözlöttük a feltűnő szarvasi templomtornyokat.

Értesülésünk szerint

községünk mindenregondoló mérnöki hivatala erősen foglalkozik azzal a gondolattal, hogy mind a külterületen, mind bent a községben rövid időn belül keresztülvizsi az új házszámozást.

Megállapítjuk, hogy a mérnöki hivatal elgondolása igen helyes, korszerű és különösen szükséges. Ha nem csalódnunk, az utolsó házszámozás a millenniumkor, 1896-ban történt. Azóta sok ház, sok tanya épült. A gyakorlati élet erősen megköveteli, hogy a községi közgazdagságból eltűnjenek a 120/1.-7. házszámok. A mai élet felette szükségessé teszi a gyors és a biztos kézbesítést; ezt pedig csak az új házszámozással lehet elérni.

A házszámozással szerves összefüggésben van az utcanevek helyes feltüntetése a házszám-táblákon.

Szarvason jelenleg az alábbi utcák elnevezése felel meg a valódiságnak: Horthy Miklós, dr. Melich János, Havár Dani, Vajda Péter, Gyóni Géza, Benka Gyula, Kr. Istóffy János, Szent István király, Deák Ferenc, gróf Csáky Albin, Jókai Mór, Arany János és Kiss Mihály.

Az alábbi utcák neveit a házszám-táblákon és az új tér-

képen már így kell feltüntetni: Beliczey István, dr. Mikolay István, Petőfi Sándor, Lehel vezér, gróf Széchenyi István, Bethlen Gábor, II. Rákóczi Ferenc, Bocskay István, báró Wesselényi Miklós, gróf Batthyány Lajos, Damjanich János, Zrínyi Miklós, dr. Luther Márton, Tessedik Sámuel, Hunyadi János, gróf Andrássy Gyula.

A Kossuth tér és Erzsébetliget helyes elnevezése ez: Kossuth Lajos-tér, Erzsébet királyné-liget.

A történelmi nevek használása akár szóban, akár írásban mindig helyesen kell történnék. Például: Rákóczi-utca. Kinek a nevét viseli ez az utca? Rákóczi Györgyét-e, vagy I. Rákóczi Ferencét, avagy II. Rákóczi Ferencét? Szarvason II. Rákóczi Ferenc, nagyságos fejedelem nevét viseli és nem Rákócziét.

Később e tárgyra még vizsgálatérünk.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap reggel 8 órakor tót, délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban 8 órakor tót istentiszteletet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap fel 9 órakor csendes mise. 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Után 6 órakor ajtatósság Hétköznap mise fel 8 órakor. Gyónatás misek előtt.

Szarvason református istentiszteletet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében.

SZOKATLAN,

de felette eredményes módját választotta az ellenőrzésnek az új közellátási miniszter, amikor a napokban áruhában végigrazziázta a fővárosi árucsarnokokat. Tapasztalatai szomorúak voltak, kapcsolatos intézkedései gyorsak, kemények, szigorúak. Amilyen szokatlan a mód, olyan jólesően meglepő az első ellenőrző szemlén leszűrt tanulságokból folyó gyors és nagy gyakorlati érzékre valló rendelkezés, intézkedés... Igaz... Ez az új stílus; az új magyar élet felelős tényezőinek az összesség, a fajta s haza érdekében folytatott új irányban haladó, építő, széles látókörű munkája. S így is van ez jó! Régen kellett volna itt és így elkezdni. Akkor már volna önfegyelem árusok és vevőkben egyaránt s kellő tisztelet bennük a törvények és rendeletek iránt, de nem lenne annyi felelőtlen, szemérmetlen, bűnös önérdék diktálta kilengés az árakban sem. Most már csak az kell, hogy az alsóbb hatóságok is tanuljanak az élenjáróktól, akkor remélni lehet majd, hogy a piacra került áru tisztességes áron jut a fogyasztóhoz, s hogy az áru a piacra kerüljön, arra is lehet keríteni módot, pl. a kenyérgabona mintájára.

— Kinevezés. Horányi Antal a deveceeri levante zenekar karmesterévé nevezték ki. Horányi Antal közismert egyénisége volt községünknek, a szimfónikus zenekar első karmestereként működött. Távozását sajnálattal vesszük tudomásul, bár előrehaladásának szívből örülünk.

— Felhívás. A magyar Vöröskereszt Egylet a belügyminiszter urnak 162 034/1941. V. sz. engedélyével f. évi október hó 4-én és 5-én országos „Vöröskeresztes napok”-at rendez. E napokon az ország minden községében gyűjtést folytatnak a Magyar Vöröskereszt javára. A Vöröskereszt céljainak felkarolása ma a legszentebb nemzeti érdek, hiszen áll immár a nagy harc, s folyik újra a mi magyar katonáink vére. Minden magyar érzésű honfitársunk önfeláldozó támogatására van szükség. Ezért hozzájuk fordulunk, adományokat kérünk véres harcokban küzdő, szenvedő honvédeink részére. Gondoljunk rájuk, mi, kik idehaza még mindig békében és kényelemben élünk. Szarvas, 1941. szept. 26-án. A Magyar Vöröskereszt Egylet megbízásából: dr. Nádor Jenő sk. a szarvasi Vöröskereszt Fiókegylet elnöke.

— Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. Gémes Szilárd ügyvédi irodáját II. ker. 50. sz. alá (Futúraval szemben) helyezte át. 293

— Munkáskitüntetés Békéscsabadon. A földmívelésügyi kormányzat ezidei gazdasági munkáskitüntető akciója során jól megérdemelt elismeréshez jutott 2 békéscsabadon-rási munkás: G. Nagy István és Török István is. A díszoklevelet és a fejenkénti 80 pengő jutalmat vasárnap déli 12 órakor adta át a két kitüntetettnek dr. Ugrin László járási főszolgabíró kedves, igen népes ünnepség keretében.

— Német nyelvi tanfolyamok Szarvason. A müncheni Német Akadémia és a budapesti Német Tudományos Intézet védnöksége alatt német nyelvi tanfolyamok indulnak meg okt. 10-én Szarvason. A tanfolyamok 3 hónapra lesznek heti 2 órában. A tanfolyam kettéoszlik, külön lesz a kezdők és külön a haladók részére. Tandíj nincs, csupán beíratási díj címen kell fizetni egyszersmindenkorra 6 P-t. Érdeklődni és jelentkezni október hó 5-éig lehet minden hétköznap Korim Kálmán gimnáziumi tanárnál, espedig a délelőtti órákban az intézetben, este 7-8-ig az iparostanonciskolában. A tanfolyam befejezésekor a szorgalmas és jó előmenetelű hallgatók könyvjutalomban részesülnek és ösztöndíjat nyernek.

— Kirándulás a tenger fenekére. Floridában, ahol a tengerpart buja ligeteinek örökzöldjét keskenyebb, szélesebb vízfolyásait lagúnák szagatják meg, ötletes emberek hatalmas, sporttelep méretű akváriumokat készítettek, ahol szinte páholyból élvezhető végig a mélytengerek színes, tarka élete. Eredeti felvételekkel tarkított riport jelent meg a floridai akváriumokról gróf Bethlen Margit népszerű képes, szép-irodalmi lapjának, az Ünnepek legújabb számában.

— Ismét korlátozták a sertésforgalmot. A kormány rendeletet adott ki, amely szerint 75 kilógramnál nagyobb élősúlyú sertést állatvásáron (országos, havi- és hetivásáron) kívül forgalomba hozni tilos. Nem vonatkozik ez a tilalom a Magyar Állat és Állati Termékek Kivitel Szövetkezetére, valamint a jogosított kereskedők részére történő eladásokra, illetve az említett vételére. Heti állatvásáron a vásár kezdetétől számított két órán belül csak vásárlási engedéllyel és vételi jeggyel rendelkező csak helybeli húsiparosok vásárolhatnak sertést. A rendelet a helyi közellátási hatóságok zsír- és szalonna-szükséglet biztosítása iránti munkájukat hivatott elősegíteni.

— Leventekiképzésben résztvevő munkavállalók munkabére. A m. kir. iparügyi miniszter 18.657/1940. sz. a értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a leventeköteles ifjak munkabéréjét a munkaadónak általában úgy kell beosztani, hogy az alkalmazott a rendes heti leventeképzés miatt munkabéréjéből ne mulasszon. Ha az alkalmazott foglalkoztatása nem állapítható meg a szokásos munkaidő keretében oly módon, hogy a leventefoglalkoztatásra kellő idő álljon rendelkezésre, úgy a mulasztás tartamára is köteles a munkaadó ilyen alkalmazottjának a munkabéréit megfizetni. Ez a kötelezettség csak a huzamosabb ideig szolgálatban álló, tehát legalább egy hétig alkalmazásban lévő munkavállalókra terjed ki. Olyan intézkedés, amely a leventeköteles munkavállaló munkabérének a szokásosnál rövidebb megállapítására vagy általában a rendelkezés megkerülésére történik, büntetendő cselekményt képez.

— Pót-lövésár Szarvason. A kir. honvédség részére október hó 17-én 9 órakor a csendőrlaktanya előtt pót lövésárt tartanak. Átvételre számíthatnak 4-7 éves, 165-168 cm. magas herélt lovak, vagy srűkség esetén jó kancalovak is.

— Gazdasági szakelőadások októberben és decemberben. A m. kir. Tessedik Sámuel közép-fokú gazdasági tanintézet és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás igazgatósága és tanári kara f. évi október és december hónapokban 6 előadást fog tartani a hegyközségi tagok és az érdeklődő gazdaközönség részére. Az előadások szerdai napokon lesznek és 6 órai kezdettel a gazdasági tanintézetben. Az egyes előadások időpontja tárgya és előadója a következő: október hó 8-án és 22-én „Növényvédelem”, előadó: dr. Bagotai István, november hó 5-én és 19-én a „Gyümölcsstermesztés”-ről, december hó 3-án a „Szőlőstermesztés”-ről, 17-én a „Zöldestermesztés”-ről ad elő Csapó Gyula gazd. tanintézeti tanár. Az előadások meghallgatását ajánljuk a gyümölcs-, szőlő- és zöldestermesztők figyelmébe.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Mlinár Mihály és Pribelszki Judit leánya Judit, Benka Mihály és Czigléczi Judit fia György, Sovány János és Meljan Erzsébet leánya Erzsébet-Ilona, Rideg Mátyás és Szekretár Erzsébet fia Mátyás, Szél Mihály és Gombár Zsuzsanna fia Mihály, Mravik György és Gyurcsik Erzsébet leánya Erzsébet, Gázsó András és Csicsely Judit fia Mihály, Balczó István és Bakulya Judit leánya Judit, Szenteczky András és Szloszár Erzsébet fia András, Lajtai József és Prjevára Zsuzsanna leánya Zsuzsanna, Skorka Mihály és Komár Zsuzsanna fia Mihály, Mravik György és Szeljak Judit leánya Mária, Borjak Mátyás és Palyov Judit leánya Judit, Medvegy György és Pribelya Mária fia Pál, Roszik Pál és Arnóczki Judit fia János, Benke György és Axmann Emma fia György, Medvegy János és Demcsák Judit leánya Judit, Sándor Tamás és Lengyel Anna fia Tamás János, Litauszki Máté és Mravik Mária leánya Anna, Tomasovszki András és Karsai Mária fia András-Mihály, Kondacs János és Filip Mária leánya Ilona, Juhos Mihály és Nyemcsok Judit fia György, Csaszivan Pál és Valkovszki Erzsébet fia Pál, Hegegy György és Szilágyi Zsuzsanna fia János, Korbel János és Gerhát Ilona leánya Zsuzsanna, Bogdán Menyhért és Bab Erzsébet fia Zoltán, Varga Sándor és Molnár Zsuzsanna fia Sándor, Klimaj Pál és Bohus Mária fia Ferenc-József, Kis István és Bandzal Judit leánya Judit, Krajcsovics Pál és Kis Mária leánya Anna-Mária, Matyej András és Madarász Judit leánya Erzsébet, Paulik János és Medvegy Judit fia György, Papp Sándor és Péter Gizella leánya Éva. Házasságot kötöttek: Vadkerti Zsigmond Schwartz Margittal, Kasnyik Mihály Galó Judittal, Hoffmann Géza Czitrom Annával, Bagi Mihály Kastyuk Máriaival, Tusjak Pál Mravik Annával, Lestyan János Hajdú Judittal, Oravec Pál Stász Annával, Lestyan György Kriszka Ilona-Juditall. Ethaltak: Kiss Pál 39 éves, özv. Tibiczi Györgyné Hicz Anna 72 éves, Miloszdni István 76 éves.

SZÉP ORION
MODERN STANDARD
SUPER TELEFUNKEN
1941-42. TÍPUSÚ RÁDIÓK
Sztrehovszkynál!

Vétel—csere! Varrógépek, gyermekkocsik, oszillárok, külföldi kerékpárok és grammofonlemezek nagy választékban! 300

SPORT

A Turul ifjúsági gárdája

mult vasárnap Csabacsúdon az ottani Rákóczi Sportegylet ellen játszott barátságos mérkőzést, amelynek keretében — habár erősen tartalékos volt a csapat — 5:3 (4:2) arányú győzelmet aratott. A két csapat összeállítása a következő volt: Turul: Székely — Kulasák, Kelemen I — Podmaniczki, Szabó, Hegedűs — Piacsek, Rákosi, Pribelszky, Bobvos, Roszik; Rákóczi: Korik — Folytán, Brachna — Lestár, Torda, Horváth — Wéber, Litauski, Kéri, Kiss, Balatoni. A mérkőzést a Turul utánpótlása biztosan és megérdemelten nyerte, a győzelem egy pillanatig sem volt kétes, sőt annak aránya is még nagyobb lett volna, ha abban a játékvezető és a balszerencse nem akadály. A Turul góljait Pribelszky (3), Roszik és Kulasák szerezték, míg a Rákóczi részéről Balatoni, Kéri és Wéber voltak eredményesek. A Turulban Kulasák és Pribelszky nagyszerűen játszottak; mindkettőjük tehetséges és nagy jövő előtt áll. Még Székely, Piacsek és Bobvos játszottak egészen jól. A Rákócziiban Brachna, Torda, Horváth és Kéri játszottak említésre méltóan.

Döntetlenül végződött

a KEFE és DEFE mérkőzése, amelyen a csapatok az alatti felállításban szerepeltek: KEFE Szrnka — Nagy, vitéz Csatai — Pettendi I, Hadadi, Pettendi II — Bellus, Tóth, Sebján, Kasnyik, Petényi; DEFE: Kovács — dr. Molnár, dr. Buda — dr. Bagotai, dr. Kóvári, dr. Kugyela — dr. Marozsi, Ruzicska, Zima, Rupperecht, Sinkovics. A mérkőzés eredménye (2:2) igazságosnak mondható. Az első féldobban a községházaiak, a másodikban a diplomások voltak jobbak. A KEFE góljait Sebján, a diplomásokét Zima szerezte. A DEFE két 11-est hagyott ki Zima révén. Mindkét csapat játékosai nagyon lelkesen és sportszerűen játszottak. Galáth játékvezető mindkét fél teljes meglepedésére vezette le a mérkőzést.

A Hunyadi SE harmadik

lett a Körösvidéki Kerület első osztályában mult vasárnap aratott győzelmével. A kitűnően szereplő békésszentandrási csapat az OFC-t látta vendégül, s az ellen fölényes, 5:0 arányú győzelmet aratott. A gólokat Sinka III, Burzon 2—2 és Sinka II lötték. Az egész csapat hártalan lelkesedéssel játszott, amiért minden játékost dicséret illet. — Ugyanakkor a Hunyadi II a GSE ellen játszott másodosztályú bajnokit. Itt az eredmény 2:2 volt. A Hunyadi góljainak szerzői Körmenyi és Pataki voltak, a GSE-é Müller.

A II. o. délnyugati csoportjának állása

1. Szarvasi Turul	6	5	0	1	15:8	10
2. Tótkomlói LE	4	4	0	0	27:3	8
3. B. Hunyadi II	5	2	2	1	5:6	6
4. Gádorosai SE	6	2	1	3	10:14	5
5. OMTK II	5	1	1	3	6:16	3
6. Békéscsaba	4	1	0	3	3:10	0
7. Kondoros II	4	0	0	4	3:12	0

*A BLE eredményeiből 2 bántópontra levonva!

A Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzügyintézet

4 és 1/2 százalékos

közleplejárati kötelezvény kölcsönöket, továbbá kisgazdák és mezőgazdasági munkások részére 6% os kamatozású váltókölcsönöket folyósít.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat és bármikor visszafizet. 292

— Október 1-étől reggel fél 9 órakor, november hó 16.-ától pedig 9 órakor kezdődik az elemi iskolákban a tanítás. Mint ismeretes, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a rendkívüli időszámításra tekintettel, úgy rendelkezett, hogy amennyiben a helyi körülmények indokolják, a kir. tanfelügyelők megengedhetik a tanítási idő napi kezdetének a szabályoktól eltérő módon való megállapítását. Tekintettel arra, hogy vármegyénkben igen sok tanyai iskola van, sőt még a belterületi iskolának is sok olyan tanyáról bejáró tanulója van, akik az előretolt időszámítás miatt kénytelenek volnának még a reggeli szürkületben indulni az iskolába, megyénkben is szükséges volt a kérdés rendezése. A több helyről elhangzott kérelemnek engedve, a miniszteri rendeletben kapott felhatalmazás alapján dr. Somodi József kir. tanfelügyelő most körlevelet intézett az iskolák helyi hatóságaihoz, s abban úgy rendelkezett, hogy október hó 1-étől kezdődően november 15-ig bezárólag reggel fél kilenckor, november 16.-ától pedig 9 órakor kezdődik jellel különbség nélkül a vármegye minden elemi és mezőgazdasági népiskolájában a tanítás. Majd 1942. február 16-ától ismét reggel fél 9-kor, április 1-étől kezdve pedig 8 órakor fog kezdődni a tanítás.

103
kat. hold föld
haszonbérbe kiadó.

Érdeklődni lehet
dr. Král Pál
ügyvédnél. 299

Négy középiskolát végzett,
keresztény családból való fiút
nyomdásztanulónak
felvesz lapunk nyomdája.

Bőr kabát festést
szakszerűen vállal
DARIDA SZABÓ

320

— Kisiparosok készítik a típus-lábbeli háromötödét. Két-százötvenezer pár jóminőségű bőrtalpu lábbeli elkészítését engedélyezte a kormány. Ez az első részlet figyelembe veszi a nyersanyagkészlet mennyiségét és a lakosság szükségletének valószínű mértékét. A kézműves iparosok élelhetőségének biztosítását vette figyelembe a kormány, amikor elrendelte, hogy 150.000 párt, vagyis az első részlet háromötödét kisiparosok fogják elkészíteni. Budapesten a Csizmadiák és Cipészek Ipartestülete, vidéken pedig az Iparosok Országos Központi Szövetkezete fogja lebonyolítani a nyersanyagkiosztást. Az elkészített lábbeliek átvételének bizottságában a kézművesiparosság is képviselve lesz. Az új típus-lábbeliek vásárlására azok kapnak utalványt, akik foglalkozásuk következtében rászorulnak az erős bőrtalpu lábbeliekre, így első sorban a mezőgazdasági munkások, és a közlekedési vállalatok alkalmazottai.

Szarvas nagyközség előjáróságától.
19794—1941. ikt. szám.

Versenyterületi hirdetmény

Szarvas község előjárósága a képviselőtestület 184—1941. kgy. számú határozata alapján a község tulajdonát képező Árpád szálloda, kávéház és étterem bérletére nyilvános versenyterületi hirdet.

A szálloda, kávéház és étterem a község tulajdonát képező butorzat és felszereléssel adatik bérbe.

A bérleti idő kezdete 1941. évi november hó 1 napja, s tartama 6 év.

Részletes bérleti feltételek Szarvas község előjáróságánál díjtalanul szerezhetők be.

Ajánlattevők ajánlatuk beadásával egyidejűleg 500 pengő készpénzt tartoznak a község pénztárából bántópenz gyanánt letétbe helyezni s egyben elfogadható módon igazolni tartoznak azon tőke összegét is, mellyel rendelkeznek s melyet üzleti forgatóként a bérleménybe befektetni szándékoznak.

Az 1939. évi IV. t.-c. szerint zsidónak tekintendő személyek a versenyterületi kiadásból ki vannak zárva s éppen ezért pályázók származásukat, illetve azon körülményt, hogy zsidónak nem tekintendő személyek ajánlatukhoz csatolandó okiratokkal igazolni tartoznak.

Felhívja az előjáróság mindazokat, akik a bérletet elnyerni óhajtánák, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez a bérleti feltételek egy ajánlattevők által aláírt példánya is csatolandó „Ajánlat Szarvas község tulajdonát képező Árpád szálloda és kávéház” bérletére külső felirattal legkésőbb 4. évi október hó 8 napjának délelőtti 9 órájáig Szarvas község iktatóhivatalába nyújtsák be.

Később beérkező s kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a döntésig de legkésőbb az ajánlat beérkezéstől számított 30 napig kötelezettségben állanak. A község fenntartja magának azon jogot, hogy a beadott ajánlatok felett szabadon dönthesen.

Szarvas, 1941. évi szeptember hó 10
ELŐJÁRÓSÁG.

APRÓHIRDETÉSEK

Bármintő mezőgazdasági és ipari gépet óhajt venni, eladni, cserélni, forduljon bizalommal az alábbi címhez. Eladó egy 4—5 ös Eberhard eke, egy alig használt 2—3-as Eberhard eke; újjal egyenlő, dupla vasakkal, keveset használt asztali tűzhely; egy Kühne-szelelőrosta; 3 drb Csepel-segédmotorkekrék; 1 Hofherr-daráló, egy Hofherr szecskavágó, egy prima 230 cm csúcstárolású esztergapad, 9 drb iga után való, 3 drb más eke, egy 4 tagú nehéz borona. Csak komoly vevőkkel tárgyal Lustyik István gépkereskedő, Szarvas, I. kerület 137. szám.

Olcsó tüzelőfa, körte- és szilvafa multévi kivágás eladó. I. Nagybtelehem-utca 472. sz.

Eladó rétszéna Kozsuch Pálnál mezőtúri határban. Érdeklődni Tanya 276. 323

Használt férfi és női ruhát veszek legmagasabb árban. II. ker. 17. szám. 321

Egy fiú tanulónak felvétetik Laukó húsüzemében. 319

Zongorát kölcsön használatra keresek. Cím a kiadóban. 316

Azonnal 3 gazdasznak engedélyezett bútorozott szoba kiadó. II. ker. 17. 317

Angora nyulak eladók. I. ker. 472 sz. 315

Kiskirályságon 33 hold szántóföld tanyával eladó. Érdeklődni Kozsuch Mátyásnál a helyszínen. 322

IV. ker. 473. számú ház és 3 drb ablak eladó. 324

Nagyszénás királysági Erparton-gadorosi-út mellett 10 kis-hold szántó föld eladó. Érdeklődni lehet Szarvas, I. Arany János-utca 180—1. szám alatt.

4 hold föld eladó a Tóniszálás mellett. Érdeklődni lehet a vasútutcai Janurik fűszerüzletben.

Mikolay-örökösöknek Kákán 10 kat. hold földjük eladó. Érdeklődni lehet dr. Rimely Adám ügyvédnél, Szentesen.

III. ker. 160. szám alatt egy udvari lakás azonnalra kiadó.

9 hold csabacsúdi szántóingatlan és I. ker. 289. számú ház eladó. Az eladással dr. Csicsely és dr. Roszik ügyvédek irodája van megbízva. 301

Keresek megvételre házat, öreg házaspár eltartásával. Cím a kiadóban. 297

Keresek azonnali beköltözésre 2 szobás lakást. Szántó csendőrtörzsőrmester. 305

Komoly üzletvezetőt keres kaucióval Novodonszki trafik.

Ügyes fiút tanoncnak felvesz Korbely Samu férjiszabó. (Postával szemben.) 307

Gumicsizma és hócsizma géppel való vulkanizálását vállalja Kun Pál cipész Piacrét. Arvaház mellett. 309

Egy jókarban lévő zongora olcsón eladó. III. ker. 3 szám alatt. 301

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 13.

— Mit kell tudni a tanoncszerződésről? Tanoncot általában minden munkaadó tarthat, akinek üzeme a tanoncképzésre alkalmas és aki szakképzettségét saját személyében igazolta. Tanoncul olyannak szerződhet, aki legalább az elemi iskola hat osztályát elvégezte. A 18 évnél fiatalabb tanoncok hatósági orvosbizonyítvánnyal kötelesek igazolni azt, hogy a választott ipar-sajátítására alkalmasak. A tanoncszerződést az alkalmazás vétele napjától számított 4 h. ten belül meg kell kötni az illetékes ipartestületnél. A törvény általában nem állapítja meg pontosan a tanviszony tartamát, csupán az alsó és felső határt. A tanidő általában három évnél rövidebb, 4 évnél hosszabb; olyan tanoncok tekintetében, akik valamely középiskola 4. osztályát sikerrel elvégezték, vagy 16-ik életévüket betöltötték, két évnél rövidebb, három évnél hosszabb nem lehet. Olyan tanoncok tekintetében, akik valamely középiskola vagy polgári iskola 6. osztályát sikerrel elvégezték, egy és fél évnél rövidebb, két és fél évnél hosszabb, végül oly tanoncok tekintetében, akik érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek, egy évnél rövidebb és másfél évnél hosszabb nem lehet. A tanoncszerződést az ipartestület két eredeti és egy másolatot péld. nyban állítja ki. Az eredeti példányok a szerződő feleket, a másolati példány az ipartestület irattárát illeti. A tanoncszerződés kiállítási díja 3 pengő. Az eredeti tanoncszerződésekre 1 P-s okmánybélyeget kell ragasztani. Külön korlátozó rendelkezések vannak az egyes munkaadók által tartható tanoncok legmagasabb számáról, továbbá a tanoncszerződés kötésének, illetőleg a segédvizsga letételének időpontjáról.

— A Szegedi Kamara meg sürgette a kézműiparosok arcképes igazolvánnyal való ellátását. A m. kir. iparügyi miniszter az ipartestületi tagok arcképes igazolványa tárgyában még 1939. májusában rendelettervezetet készített és a rendelettervezet véleményadás végett valamennyi kereskedelmi és iparkamarának megküldötte. A rendelettervezetre vonatkozóan a kereskedelmi és iparkamarák véleményüket annak idején részleteiben is előterjesztették és általában úgy a kamarák, mint az IPOK az ipartestületi tagok arcképes igazolvánnyal való ellátását minden tekintetben helyeselték. A rendelettervezet részleteire vonatkozóan különféle észrevételek hangzottak el, azonban úgy a kamarák, mint az IPOK a rendelet előbbi kiadását szükségesnek tartották. Az iparügyi miniszter előtt jól ismertek azok az érvek, amelyek a kézművesipari érdekeltiséget arra indították, hogy az arcképes igazolvánnyal való ellátást szorgalmazza. A szegedi kamara feltevesztésében kérte az iparügyi minisztert, hogy az átdolgozott rendelettervezet megvitatása céljából, a kereskedelmi és iparkamarák és az IPOK bevonásával, mielőbb szóbeli értekezletet tüsszön ki.